

Sukeltajaliitto ry
Valimotie 10
00380 Helsinki

Sisäministeriölle

Sukeltajaliitto ry:n lausunto arpajaislain muuttamisesta

VIITE: Ehdotus hallituksen esitykseksi eduskunnalle arpajaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (SMDno-2019-2239)

Olemme tutustuneet Suomen Olympiakomitea ry:n lausuntoluonnokseen ja se vastaa myös meidän näkemyksiämme.

Sukeltajaliitto ry lausuu otsikkoasiassa:

1 ESITYKSEN TAVOITTEET

Pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaan rahapelihaittojen hillitsemiseksi rahapelipolitiikalla turvataan Veikkaus Oy:n kanavointikykyinen yksinoikeus ja Veikkaus Oy:n toimintaedellytykset nopeasti muuttuneessa toimintaympäristössä. Lisäksi hallitusohjelmassa todetaan, että rahapelihaittoja torjutaan tehokkaasti ja että rahapelipelaamista ohjataan lailliseen, vastuulliseen ja valvottuun pelitarjontaan. Esityksellä toteutetaan hallitusohjelman mukainen arpajaislain uudistus rahapelipolitiikan tavoitteiden varmistamiseksi. Esityksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää rahapelaamisesta aiheutuvia haittoja lisäämällä arpajaislakiin tätä tavoitetta tukevia uusia säännöksiä. Lisäksi esityksen tavoitteena on vahvistaa yksinoikeusjärjestelmän kanavointikykyä arpajaislailla säädettyyn rahapelitarjontaan rahapelihaittojen ehkäisyn ja vähentämisen edelleen tehostamiseksi.

→ Sukeltajaliitto ry pitää perusteltuna sekä hallitusohjelman että esityksen tavoitetta hillitä rahapelihaittoja ja vahvistaa kanavointikykyä arpajaislailla säädettyyn rahapelitarjontaan.

Rahapelaamisesta aiheutuu taloudellisia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja, joita tulee ehkäistä uusilla arpajaislain säännöksillä. Jotta rahapelihaittoja voidaan ehkäistä ja vähentää entistä tehokkaammin, on huomioitava, että Veikkauksen markkinaosuus erityisesti verkkopeleissä laskee ja ulkomaisten yhtiöiden osuus kasvaa. Huolestuttavaa on, että pelaaminen kanavoituu kasvavissa määrin ulkomaisille yhtiöille, jotka eivät ole sitoutuneet pelihaittojen ehkäisyyn. Suomessa on oltava valvottu ja vastuullisesti toimiva rahapelijärjestelmä, joka estää ja hillitsee rahapeliongelmia ja toisaalta kilpailukykyisesti vastaa suomalaisten rahapelikysyntään.

→ Sukeltajaliitto ry edellyttää, että arpajaislakiuudistuksen myötä mahdollisesti vähenevät määrärahat on kompensoitava täysimääräisesti. Liikunnan ja urheilun rahoitus on turvattava vähintään nykytasolla.

Tuloutuksen alenemisen kompensoitiosta edunsaajille on linjattu hallitusohjelmassa. Hallitusohjelman mukaan arpajaislain vaikutuksen johdosta

mahdollisesti vähenevät määrärahat kulttuurin, liikunnan ja nuorisotoiminnan osalta kompensoidaan.

2 KESKEISET ESITYKSET

Rahapelihaittojen torjunnan tehostamiseksi ja yksinoikeusjärjestelmän toimintaedellytysten tukemiseksi arpajaislakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset ulkopuoliseen rahapelaamiseen liittyvän maksuliikenteen estämisestä.

→ Sukeltajaliitto ry kannattaa maksuliikenne-estoja, jotta yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolista saavutettavuutta voidaan estää ja siten vähentää rahapelihaittoja.

Sukeltajaliitto ry kiinnittää kuitenkin huomiota tapaan, jolla maksuliikenteen esto on esityksen mukaan tarkoitus toteuttaa. Esto ei olisi etukäteinen ja automaattinen, vaan edellyttäisi sekä ulkomaalaisen toimijan aktiivista toimintaa ja viranomaisen jälkikäteistä puuttumista. Tämän takia Sukeltajaliitto ry esittääkin huolensa toteutuksen tehokkuudesta ja estojen toimivuudesta. Vaarana on, että suomalaisille pelaajille kohdistettuun passiivisen tarjontaan ei voida puuttua ja/tai että esto saadaan toteutettua vasta pitkän oikeusprosessin jälkeen. Maksuliikenteen estämisen mahdollisuudesta huolimatta Sukeltajaliitto ry pitää tärkeänä, että arpajaislain uudistamisella vahvistetaan Veikkauksen kykyä huolehtia kilpailukyvyystään. Vaikka suunniteltu maksuliikenteen esto saataisiin käytännössä toimivaksi, osa suomalaisten pelaamisesta valuu joka tapauksessa ulkomaalaisille toimijoille.

→ Uudistuksen yhteydessä lakiin tulisi selkeästi kirjata velvollisuus viranomaisille kiinnittää huomiota kanavointikyvyn vahvistamiseen. Lisäksi Sukeltajaliitto ry pitää tärkeänä, että yksinoikeusjärjestelmän kanavointikyky vahvistetaan antamalla Veikkaukselle riittävät markkinointimahdollisuudet.

Esityksessä arpajaislain säännöksiä pakollisesta tunnistaumisesta muutettaisiin siten, että pakollinen tunnistauminen koskisi jatkossa kaikkea rahapelaamista. Lisäksi arpajaislaissa säädettäisiin oikeudesta käsitellä peli- ja pelaajadataa rahapelikäyttötymisen seuraamiseksi ja haitalliseen rahapelaamiseen liittyvien toimenpiteiden mahdollistamiseksi.

→ Sukeltajaliitto ry pitää esityksiä perusteltuina rahapelihaittojen ehkäisemiseksi. Pakollisen tunnistaumisen kautta syntyvä pelaajadata luo uusia mahdollisuuksia tehokkaille vastuullisuustoimille. Lakimuutosten vaikutuksia rahapelaamiseen ja rahapelihaittojen kehitykseen on seurattava.

Arpajaislain vastaista markkinointia koskevalla sääntelyllä pyritään tukemaan yksinoikeusjärjestelmän kanavointikykyä ja torjumaan ulkopuolisten rahapeliyhtiöiden markkinointia.

→ Ehdotettu sääntely on kannatettavaa, koska arpajaislain vastaiseen markkinointiin on puututtava huomattavasti nykyistä tehokkaammin. Etenkin televisiossa ja sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa ulkomaisten pelisivustojen markkinointia on saatava kitkettyä nykyistä tehokkaammin. Erityisesti on tärkeää huolehtia alaikäisten suojelusta rahapelejä koskevalta markkinoinnilta.

Lisäksi Sukeltajaliitto ry pitää perusteltuna Veikkauksen kansainvälisten yritysten välisten liiketoiminnan (B2B) mahdollistamista.

3 RAHAPELITUOTTOJEN VAIKUTUS KANSALAISSYHTEISKUNTAAN SEKÄ LIIKUNTAAN JA URHEILUUN

Arpajaislain uudistuksella on vaikutus kansalaisyhteiskunnan toimintaan rahapelitoiminnan tuottojen kautta. Uudistus on toteutettava siten, että valtio turvaa yleishyödyllisen kansalaistoiminnan rahoituksen.

Valtion noin 150 miljoonan euron liikuntabudjetti katetaan käytännössä kokonaan rahapelitoiminnan tuotoista. Liikunta on rahapelitoiminnan tuotoista kaikista riippuvaisin toimiala: yli 90 % valtion liikuntamäärärahoista katetaan rahapelitoiminnan tuotoista.

Liikuntabudjetilla luodaan liikunnan ja urheilun edellytyksiä rahoittamalla muun muassa liikunnan olosuhteita, liikunnan kansalaisjärjestöjä, huippu-urheilua ja seuratoimintaa. Kansalaisjärjestöjen avustuksien osuus liikuntabudjetista on noin kolmannes (noin 45 miljoonaa euroa). Liikunnan ja urheilun ympärillä toimiva kansalaisjärjestötoiminta on vaikutuksiltaan miljardiluokan kokonaisuus. Toiminta tuottaa merkittäviä kansanterveydellisiä, sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia yhteiskuntaan. UKK-instituutin koordinoiman selvityksen mukaan liikkumattoisuuden vuosittaiset yhteiskunnalliset kustannukset ovat vähintään 3 miljardia euroa. Yhteiskunnan kannalta kyseessä on erittäin merkittävä ja laajamittainen toiminta, jonka valtionrahoituksen turvaamiseen löytyy erittäin painavat sosiaaliset, taloudelliset ja kansanterveydelliset syyt rahapelitoiminnan tuottojen tasosta riippumatta. Liikuntabudjetin leikkauksen yhteiskunnalliset vaikutukset olisivat vakavat.

→ Sukeltajaliitto ry pitää välttämättömänä, että arpajaislain uudistamista mahdollisesti syntyvät rahoitusmenetykset kompensoidaan edunsaajille täysimääräisesti.

Koronatilanne on aiheuttanut huomattavaa epävarmuutta rahapelitoiminnan tuottojen tulevaisuudesta, eikä vuoden 2021 jälkeen rahoituksen tasosta ole tietoa.

→ Sukeltajaliitto ry painottaa, että valtiovallan on turvattava liikunnan rahoitus vähintään nykytasolla. Tämä mahdollistettaisiin esimerkiksi siirtämällä rahapelitoiminnan tuotoilla katettavia liikuntabudjetin eriä rahoitettavaksi yleiskatteellisesta budjetista.

Arpajaislain uudistamisen ja rahapelituottojen tulevaisuuden suunnittelun yhteydessä on huomioitava, että yhteiskunnallisesti merkittävän toimialan rahoituksen ei tulisi olla riippuvainen vain rahapelitoiminnan tuotoista. Samoin on huomioitava liikunnan valtava yhteiskunnallinen merkitys suomalaisten henkiselle ja fyysiselle hyvinvoinnille.

Helsingissä 5.2.2021

Tero Lehtonen, puheenjohtaja, Sukeltajaliitto ry